

Megjelenik hetenkint háromszor u. m. kedden, csütörtökön és szombaton.
Előfizetési díj:
 Egész évre 12 frt. o. 6.
 Félévre 6 " " " " " "
 Évesnyedre 3 " " " " " "
 Egy hóra 1 " " " " " "
Szerkesztői szállás:
 belső s. n. utca 131. szám.
Kiadó hivatal:
 közép-utca Stein J. könyvkereskedése.

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI LAP.

Hirdetési díj:
 5t hasábos garmond sorért 1-ször
 2-szor 6 kr. 3-szor 5 kr. s minden hirdetés
 után 30 kr. bélyegdíj.
Hirdetések felvételnek:
 Bécsben: Oppelik Alajosnál (Wollzeile 22.)
 Haasenstein és Voglernél (Neuer-
 Markt 11 szám.)
 Pesten: Zeisler M. (Király utca 60 sz.)
Nyitási cikkek
 sora után 20 kr. előleg beküldése mellett
 a szerkesztőséghez címzendők.
 Előfizetés s hirdetés a kiadó-hivatalnál
 kezeltetik.

József Főherceg fogadtatása.

Magyar királyi honvéd-főparancsnok József cs. kir. főherceg ő Fensége a honvédtanostyúk megsejmlélése tekintetéből megkezdett körútjában f. hó 7-kén reggel lépte át a Királyi-utagót Szvetenay honvédelezredes, gr. Vay László, berg honvédőrnagyok és László Béla kolozsvári szilfotestű honvédszázados kíséretében. Csucsára d. e. 10 órakor érkezett meg, a hol Kolozsmegye főispánja gr. Eszterházy Kálmán és a felső-kertület alispánja fogadták, s előre kikérve aziránt ő Fensége engedélyét, kíséretéhez csatlakoztak. A vidék szépsége, egy látszik, megnyerte ő Fensége tetszését, mert a sűrűn hulló eső és zord idő dacára nyitott kocsiiban folytatta útját.

B. Hunyad előtt, mintegy negyed órányira, élénk éljenzéssel egy rögtönzött banderium fogadta ő Fenségét. B. Hunyadon déli 12 órakor nagy néptömeg riadó éljen kiáltásai közt állt meg a kaszinó helyisége előtt, a hová fölmenve a m. város értelmisége tömeges tisztelgését fogadta s hozzájuk körülbelül e szavakat intézte: „Midőn önök tisztelgését szívesen fogadom, egyszersmind kifejezem a feletti sajnálkozásomat, hogy önök szép hazáját még eddig nem láttam, de remélem, hogy új állásom alkalmat fog adni azt gyakrabban meglátogatni.”

Ezután az ő Fensége és kísérete számára rendezett villás reggeli következett, s mintegy másfél órai időzés után tovább folytatta útját Kolozsvár felé.

Gyaluban Kolozsmegye nagyszámu küldöttsége várta ő Fenségét, kinek nevében a megye szeretett főispánja üdvözölé a kedves vendéget, „mint méltó hadsereg méltó főparancsnokát.”

A mire ő Fensége meleg szavakban válaszolt, mondván, hogy „kedvesen veszem az urak üdvözletét, mert szívből szívhez jó. Legyenek meggyőződve, hogy én, mint igaz magyar, uram, királyom iránti hűségben és hazám iránti szeretetben senkitől nem engedem magam felülmulni, s mint honvéd, bár óhajtom, hogy hazánk kifejlődésének tekintetéből tartós békének örvendezünk, de ha elkövetkeznek a harc napjai, akkor is, honvédekim élén, helyemen fogunk találni.”

Hosszas, viharos éljenzés követte e melegen ejtett szavakat s mindenkit kedvesen lepett meg, hogy ő Fensége nyelvének oly szép kiejtéssel és folyékonyan beszél.

Innen kocsi hosszu sora csatlakozott ő Fensége kíséretéhez.

Kolozsvár épületein vasárnap reggel háromszintű zászló-ördög lengetett a szél.

Délelőtti 10 órakor megkezdődött a kocsi-robogás Gyalu felé. Megyei tisztviselők s városi polgárok mentek a várt vendég eleibe.

Délután 3 óra körül, a polgármester vezetése alatt, a városi tisztviselői kar s képviselőtestület nagy néptömeg kíséretében állt meg a Rákóczy-oszlop mellett.

A két monostortézan nyugtalanul váró néptömeg hullámozott le és fel; kétfelől sorként álltak a czehek s a tanodák ifjúsága.

Négy és 1/2 órakor három ágyudörgés jelenté, hogy a magas vendég a Rákóczy-oszlophoz érkezett.

Itt a polgármester következőleg üdvözölte ő Fenségét:

Fenséges királyi Főherceg!

Szabad kir. Kolozsvár városa polgárai jöttünk, nemcsak az alattvalói hódolat kötelezettsége, de az őszinte tisztelet forró melegével idvezelni városunk határán királyi Főhercegségedet.

Fenség! Minket ugyan számos mértfüldök s erdős honunk szikla bércei választanak el a közöns hon kebelétől; de azért annak egyik szivkamarájának büszkén valljuk magunkat, — érezzük annak minden dobbanatát, örömeit, fájdalmait — ha vannak — megosztani, szent kötelességünknek tartjuk.

Annál fogva, midőn végzetes megbízatásában a Gondviseléstől, dicsőségesen uralkodó királyunk ő Fensége által szentesített honi törvényeink alapján, vezérli a Gondviselés királyi Főhercegségedet egy magasont eszme, a honvédség rendezése ügyében városunk köribe, — az általános öröm- és lelkesülttségnek adunk itt előre is kifejezést, midőn királyi Főhercegségedet ismételtlen hódolatteljesen idvezelve, kívánjuk, hogy hazánk s nemzetünk ügyében tett fáradaimaiért dús siker s boldogító eredmény kivívása által legyen a Gondviseléstől megáldva.

Magyarhon felejthetetlen emlékü nagy nádora dicső ntóda, József ő kir. Főhercegsége, a ma-

gyar királyi honvédség vezénylő főparancsnoka, sokaig boldogul éljen!

Ő Fensége viszont üdvözölte a volt Erdély volt fővárosának képviselőtét s polgárait, örömmel fogadja a benne helyezett bizalmát, s minden törekvése oda irányul, hogy azt jobban megerősítse, megtartsa. Mint a magyar honvédeleg főparancsnoka legszentebb kötelességének ismeri meghozni minden áldozatot a honért és királyért. Meg van győződve, hogy a magyar kir. honvédség feladata teljesen átérve, e névnek még több fényt szerez, mint a mennyi már körülugározza. Ő, részéről, mindent elkövet, hogy így legyen.

Lelekesült éljenzés után megindult a menet mindenütt éljenekkel s a belső monostortéza kezdetén zenezőval is üdvözöltetve.

Ő Fensége a gróf Teleki Domokos házába szállt, hol kir. biztos ő nmlga, Graeff, Rodich és Anzenberger tábornokok fogadták.

Este nappali fénybe öltöztek az utcák; minden ablak, minden erkély fényesen kilavíttatott. A városbák erkélyén transparent e felirattal: „Éljen József főherceg, a magyar honvédeleg főparancsnoka!” A megyeház erkélyén szintén egy szép transparent, e felirattal:

„Tebened mindaz megvan,

Miért e nép szive ég!

Mint Fenség, vezér és magyar —

Szívülvü üdvözölve légy!”

Nyolcz óra után mintegy 200 fáklya után zenezőval özlönlött a nép a főherceg szállása elé. A városi dalárdák néhány népdalt énekeltek, ezzel kezdvén: „Mi piroslik ott a síkon távolban.”

Az egybegyűlték nevében Finály Henrik következőleg szónokolt:

Fenséges cs. kir. Főherceg!

Ünnepélyes fényben úszik az ő Kolozsvár, mert örömapot ül, örömapot, a melyen hön szeretett Fenséges királyának kedves verét üdvözölheti falai közt, — de e külső fénynél ragyogóbb, tündöklőbb az a lángéret, a mely e város polgárainak szívében lobog és lelkeket világít, keblüket hevíti, a midőn Fenségedet magok közt szemlélhetik. Hármaz ünnepe nekünk e mai nap! Emlék-ünnepe, a mely a midőn Fenséged nevet mondjuk ki ajkainkon, felkölti minden magyar hazafi keblében mindazokat a drága és hön ápolat emlékeket, a melyek a „József főherceg” dicső levéhez csatlakoznak és egy pillanat alatt elvezetik lelki szemekim előtt egy fél század boldog lefolyását, a mely fél század alatt hazánk és nemzetünk jólété és haladása felett ama nagy férfi szelleme örökösödött, a kinek vére foly Fenséged ereiben, a kinek erényei és igaz rokonszenve a magyar haza iránt élnek Fenségedben is, dicső nevének örökösében! Halatünnepe, a mely itt Fenséged előtt egy csoportba egyesítve e haza minden rendű védőt, a kik, habár jelmezben és színekben különböznek egymástól, de valamennyien egy lélekkel, egy szívettel készek Fenséges királyunk és édes hazánk szabadságának védelmére utolsó csepp véréket kiontani; és ezáltal a leghitlenebb kétkedőt is meggyőző tanuságot téve arról, hogy a magyar király és a magyar nemzet őszinte bizalommal ragaszkodnak egymáshoz; e tanuságot megpecsétli avval a boldogító tudattal, hogy Fenséged, a Felséges Uralkodóház egyik drága ékesége, épen a magyar honvédek, a magyar nemzet legsajátabb harcosai legfőbb vezére; a legforróbb hálával tölti el kebleinket Fenséges királyunk, a büszkén „legelső magyar embernek” mondott Urunk iránt, hogy Fenséged magas személyében megadta nekünk a „legelső magyar honvédet.” — És örömapot, a mely édes reménnyel, a mely büszke bizalommal utal a jövőre, és abban a lelkesedésben, a mely valamennyink szívet dagasztja, zálogát és biztosítékát nyújtja annak, hogy ha a Mindenható végzése honvédeinket a Felséges király és a szent haza védelmére a sikra szólítaná, azon zászló alatt, a melyet Fenséged fog lobogtatni, új lángra fog gyulni a magyar harcos vitézsége, és Fenséged vezénylete alatt csak győzedelmeket, csak babérokat fog nyerni. E hármaz ünnepe örömapot, hármazor kiáltjuk fel: a magyar honvédek legelsőjét és főparancsnokát, Fenséges királyunk drága rokonát, József főherceg ő Fenségét az Isten éltesse. Éljen!

Mire ő Fensége viharos éljenzés közt az ablakhoz állva, megköszönte a tisztelet e nyilvánulásait, megemlékezett a honvéd név fényéről, dicső múltjáról, remélvén, hogy arra a mostani honvédség is méltó lesz. Békében — ugymond — magyar honvédek illően, hű polgárok leszek a királyunk és hazámnak; ha a harcok ideje következnék el, mindig kész leszek a honvédség élén Magyarországot, hazámért és királyáért nemcsak harcolni, de ha kell, meg is halni.

Ezen csengő hangon, hibátlan magyar nyel-

ven elmondott lelkes szavakra az éljenek ismét megújultak, s az egybegyűlték kellemes benyomással, lelkesült hangulatban oszlottak szét.

Esti 9 órakor ő Fenségnél thea estély volt, melyen a királyi biztos úr, gr. Rodich és Graef tábornokok, Inezédi ezredes, Lendvay őrnagy, a város polgármestere, a főherceg kíséretéhez tartozó tisztek, s a szolgálattelvő két honvédhadnagy vettek részt.

Hétfőn délelőtt a honvéd gyalogság és huszárság gyakorlatait szemlélte meg a főherceg a törökgyásuál. A jelenet nagyzerült volt, s honvédekim hebizonyították főparancsnok előtt is, mire képes rövid idő alatt is az erős akarattal párosult szorgalom és kitartás; egy a mozdulatokban, mint a fegyvergyakorlatban kivitták az elismerést nemcsak a nagy számmal bámuló polgárság, de a jelenlevő rendes hadsergebeli tisztek előtt is. Ő Fensége a szemlérlől a legnagyobb meglepéssel tért vissza 1 óra körül, hol a legénység összesen s a fő- és altiszteket külön-külön is megdicsérte. Így nyerte meg a szakavatott és harcedzett vezérlől, József főhercegtől, a fáradhatlan buzgalom és kitartás az elismerés koronáját, melyet a főfelügyelet- és összealakító szervezésben kifejtett tapintat- és buzgalommal Graef tábornok és Inezedy Sámuel ezredes, — a fáradhatlan oktatás- és begyakorlással a gyalog- és lovas-tanostyúkat oktató századosok, fő- és altisztek s az összes legénység érdemelt ki.

Délután 1 óra után kir. biztos úr ő nmlga vezetése alatt a város polgári és egyházi hatóságai tisztelgtek ő Fenségnél.

Kir. biztos úr beszédében mindenekelőtt a tisztelő testületeket mutatván be, azon meggyőződésének adott kifejezést, hogy nemcsak e tisztelgők itt, de az egész ország rész a legnagyobb örömmel s lelkesedéssel üdvözli ő Fenségét, mire körülbelül így folytatta:

Erdély Fenségednek magas személyében nemcsak a királyi főherceget mély hódolattal tiszteli, hanem Fenségednek egyszersmind méltó ivadékat üdvözli azon felejtethetetlen emléktü nagy nádornak, kinek porait Magyarország hálás könyveivel harmatozni és örökké áldani sohasem fog megszűnni; de mélyen tiszteli és szereti Fenségedben Erdély a nagy hazafit is, ki szülőföldünknek emöljén tápláltván, ehez mindig és minden viszonyok között hű, és Magyarország minden népeihez vallás és nemzetiség különbség nélkül mindenkor kegyelettel és szeretettel viseltető hazafit maradt.

Fenséged mindezeknél fogva nemcsak Magyarország összes népeinek maradandó háláját és közszeretét megnyerte, hanem egyszersmind Fenséges koronás királyunk magas bizalmát kiválólag abban vitva ki magának legfényesebben, midőn ő Fensége urunk királyunk Fenségedet a magyar királyi honvédség élére mint vezénylő főparancsnokot állítani méltóztatott.

Legyen Fenséged meggyőződve, hogy a magyar királyi honvédség Magyarhon népeiével együtt kész a hazáért, Felséges királyunkért és Fenségedért mint fővezérért életét, véréit feláldozni.

Ezzel köztiszteletben álló királyi biztosunk magát s a tisztelő testületeket ő Fensége kegyébe ajánlvá, a főhercegre nek, egy a trón mint a haza érdekében hosszas életet kívánt, s kért a mennyi gondviseléstől.

A meghatóan szép szónoklatot a főherceg zajos éltetése zárta be, mire ő Fensége rövid velős szavakban válaszolt:

Kétszeresen boldognak érzi magát, hogy a magyar hazának most már nemcsak a távolban, s csak szavakkal használhat, de mint e honnak szolgálója, katonája nagy tere nyílt megmutathatni, mennyire szívet viseli a magyar nemzet sorsát, örvend, hogy ily minőségben léphette át most először Erdély határát. A honvédségre térve biztat, hogy a honvédség egy a békében, mint a harcban meg fogja tenni kötelességét. Honvédségünk-nél — ugymond — a szellem jó, a lelkesedés nagy s csak összetartó legyen a nemzet, bátran nézhetünk a jövő elé, habár vést és vihart rejtene is fátyolozott areza. En, végzé beszédét a honvéd-főparancsnok, hazámért és királyomért bármely perczben meg tudok halni, s így gondolkozok az összes honvédség, mely — meg van győződve — soha sem fog szégyent hozni e név fényére, dicső múltjára.

E szép magyarsággal kiejtett szavak roppant lelkesedést idéztek elő, s a tisztelgők egyes bemutatók után ragyogó arcczal, telt szívet, éljenzéssel oszlottak el.

*) Bocssáson meg a „derék kiszolgált katonát,” hogy a szemlérlől irt becses „katonai levél”-t lapunk bezárta után kapván — azt csak a jövő számban adhatjuk közre. Szerk.

A sorhad tisztikarának s utána a honvéd-tisztek tisztelgése következett. Ő Fensége ez alkalommal is különös meglepédesét fejezte ki a tanostyál előhaladása felett; ajánlotta, miben különben nem is kételkedik, a honvéd név dicsőségének fenntartását, egy a békében mint a harcban, de jegyzé meg ő Fensége, nincs is mért tovább buzditásam, hisz magyarok vagyunk. A honvéd-tábornok ezután rendre kiemelte a tanító tiszteket ő Fensége előtt, mint arra érdemeseket kegyébe ajánlotta mindannyiát, de mint a tanítással legtöbbet foglalkozókat különösen kiemelte Peielle századost, Jeszensky és Baresay hadnagyokat.

A rendes hadsereg tisztikarát hasonló megható válaszzal bocsátá el ő Fensége, kiemelvén többi közt, hogy a honvédségtől csak névleg különböznek, de hivatásuk, céljuk ugyanaz, szolgálni, rendületlenül hive lenni hazának és Királynak.

A tisztelgések végeztével ő Fensége a kir. biztos urat látogatta meg, hol tiszteletére d. u. 2 órakor kezdődőleg 36 terítettü diszbed volt.

Este 7 órakor a színházban diszbedadás zsuffolt közönséggel.

Kedden reggel ő Fensége tovább utazott Gy. Fehérvár felé.

Áldás és szerencse kísérje a magyar honvéd főparancsnok lépteit!

Pest, nov. 5. 1869.

(B.) A nov. 4-iki ülésben az elnöki jelentés s több kérelmek beadása után Lónyay pénzügyminiszter felett egy új, s két már régebben tett interpellációra. Ez interpellációk tárgya volt: mi-csoda lépéseket tett a miniszterium az iránt, hogy a jelenlegi pénzügyválság mennyel kevesebb káros hatást gyakoroljon pénzügyi életünkre, iparvállalatainkra? továbbá azon óhaját hangstlyozták, hogy pénzügyünknek a bécsi banktól való függetlenítése által ezutánra pénzügyünk s iparvállalataink megóvassanak az ilyenmü válságoktól.

Lónyay pénzügyminiszter az elsőre nézve arról értesítette a házat, hogy a miniszterium az állam kellő biztosítása mellett 15 milliót bocsátott a pénzügyintézetek és vállalkozók rendelkezése alá.

A ház e feleletet tudomásul vette.

A második kérdésre egy határozati javaslatot felelt, mely szerint egy országos euget lenne egybehívandó, mely kihallgatva a kihallgatandókat, javaslatot adjon a háznak a teendő felől: különösen arról, mit tehetne e részben a törvényhozás.

A pénzügyminiszter ezen határozati javaslata 8-ára tüzetett napirendre.

Az interpellációk közül csak Jókai tartotta szükségesnek felelni, szónoklatában tüvel-hegygyel volt összeállítva a haszonvetető és haszonvetetlen anyag.

Majd 8-dikán fog a tárgy tüzetesebben megvitattatni.

Napirenden volt Irányi Dánielnek a vallás-szabadságról szóló t. javaslat.

Irányi t. javaslata felkarolja a vallás-szabadságot, a polgári házasságot, kimondja a szent szökek eltörlését sat.; de egyik kérdést sem oldja meg gyakorlatilag, s utoljára is a gyakorlati rendszabályok megállítását a miniszteriumra bizza; tehát oly kiterjedést idemnyitott javasol, milyen ha a jobb oldalról indítványoztatott volna, bizonyára ő kél ki ellene legerősebben.

A központi bizottmány a fennebbi okoknál fogva nem ajánlá Irányi t. javaslatát elfogadásra, bár a benne foglalt elveket osztja.

A balközép-részéről Tisza K. hasonlólag el nem fogadja Irányi t. javaslatát; azonban két s-ből álló t. javaslatot s egy határozati javaslatot tett le a ház asztalára, mi inkább csak arra van számítva, hogy a két balpárt egyült szavazhasson a központi bizottmány vélekedése ellen, s hogy e határozati javaslattal határidő tüzetvén ki, ismételtésék a miniszterium ez iránti bizalmatlansága.

A dietői sora annyira igénybe vette az időt, hogy az indítványozók és az előadó végbeszédei és a szavazás mára maradt.

Természetes, hogy időkimelés tekintetéből követelt névszerinti szavazást a baloldal.

A mai ülésben elmondák az indítványozók Irányi és Tisza végbeszédeiket s a központi előadó zárbeszédét.

A beszélők közül egyik sem volt képes semmi újat felhozni, miután a tárgy bőven ki volt fejtté. Azonban gyannusító kifejezésekkel, miúta a miniszterium és a többség nem óhajtaná a fennforgó kérdések megoldását — ma is találkozunk. Sűrűn használta különösen Tisza Kálmán ma is azon fegyvert, melyet oly kitünőleg tud forgatni, t. i. hogy egyes beszélők mondatait s nem az ab-

ban foglalt okokat támadja meg, hogy azután eles polemikus modorával hasson a kedélyekre.

Az ellene szórt vádakra röviden, de férfiasan felelt, a közoktatási miniszter, elmondván a többiek közt, hogy ő akkor lépett fel a vallásszabadság és különösen az izraeliták emancipációjára, mikor ez eszme nem bírt népszerűséggel, s hogy mint alkotmányos miniszter, mielőtt a ház elfogadta a kérdés alatti elveket, tudni fogja kötelességét.

Bizonyára ideje elhárítani mindazon akadályokat, melyek miatt a vallások teljes egyenjogúsága még életbe nem léphetett; a maradozó pártja el lehet készülni arra, hogy az országgyűlés többesége nem fog rögtönzést által szűkségtelen rázkódásokat előidézni; de el van határozva a vallások jogegyenlőségére vonatkozó kérdéseket alaposan, gyökeresen és szabadon irányban megoldani. Az ily reform ellen szegülő töredék túlbuzgósága ép a katolikusok vallási érdekeinek árt legtöbbet; a kiváltságok már nemcsak hogy fenn nem tartathatók, de fenntartásuk a katolikusok érdekeire nézve sem kívánatos.

A szavazás eredménye az lett, hogy a többség a központi bizottság határozati javaslatát fogadta el.

Holnap az osztályok kezdenek működni, miután több t. javaslat van már az osztályok elébe utasítva.

Hétfőn napirenden a pénzügyminiszter határozati javaslata lesz, s azután újból az osztályok folytatják működésüket.

Szabadka, octoberben.

III.

Az európai forradalmárak s honi ellenzékünk közt részünkről nem találunk semmi érdekességet, s mégis különös, hogy ez mindig azokra hivatkozik, ha itthoni dolgai kevésbé rózsás színben állanak.

Mi leginkább úgy tapasztaljuk, hogy ha a kormány időnkint mind azt kieszközli, mit jelszavakként az ellenzékiek hangoztatnak ajkaikon: akkor mintha lábaik alatt égne a honi föld: külföldre menekülnek iránytvesztett gondolatmenetükkel, s onnan szedik az érveket, a melyekkel aztán naponként fogyatoszó ellenzéki tekintélyüket felfrissíteni vélik.

Haszontalan munka biz ez. Mindig szomjazni és soha le nem csillapítani az égető szomjat: mert olyasmi után esengnek, mely nem illeti meg őket.

Mit is akartak csak ők? Honvédhadsereget — mig nem volt, s mióta megvan, sőt életre is kél: nekik ilyen sereg nem kell.

De hát kiknek nem kell? néhány újságszerkesztőnek: mert a kinevezett honvédtisztek névsorából s az ezreke menő jobb és balpárti folyamodványokból ítélve, úgy tűnik fel: hogy a honvéd hadsereg úgy a mint van: él, sőt többet mondunk — elfoglalja azon tért, melyet ezelőtt csak a közös hadsereg töltött be a bár honnan jövő ellenség visszaverése s a haza megvédelmezése által.

Tehát miért volt oppositio a honvédség kérdésében is?

mert ez volt a legnagyobb érv az ellenzék kezében — mig az életet nem nyert, és most? veszett fejszének legalább a nyelét akarják megmenteni.

Kár az erő vesztegetésért. Nap, nap után nyerünk térségben: a honvéd kérdés túlhaladtuk már; a határőrség feloszlása a kivitel stadiumában, és a többi még hátralevő vitális kérdések is úgy oldatnak meg, hogy bárha nem nyerik is meg a megyei omnipotentia hőseinek s hivatalosztogatóinak tetszését, de megnyerik a mivellet Európa jóváhagyását s ez a mi megnyugvásunk és biztosítékunk is egyszermind.

Az ellenzéki nép és élclapok még folyton hazaárulási, bérenczhad, s több ily fajta szép epithetionokkal traktálják a jobbpartú lapokat, írókat és kormányt, s a nélkül, hogy ezekért csak hajók szála is meggörbülne az illetőknek.

Nekünk úgy tűnik elő, hogy a kormány e sajtói féktelenségek, neveltlenségek ellenében a Lysander szerepére vállalkozott, ki is, midőn ellenségei piszkolták, így válaszolt megtámadásaikra: „csak fecsegjétek barátim szüntelen — ha ez által megszabadulhattok mindazon rosztól, melyekkel, úgy látszik, eltelte vagytok”; hanem a történet nem jegyzi meg róla, hogy hát aztán megszüntek-e valahára őt piszkolni. Bizonyára nem, ha oly ellenségei voltak mint a mi famosus ellenzékünk, mely derűre, borura gyanusit, rágalmaz: mert ezt büntetlenül teheti.

Már Lucian mondá, hogy a gyanúsításnak leginkább azok vannak kitéve, kik valamely magas állomást foglalnak el, mely őket a nemtetszés tárgyán tűzi ki mindazoknál, kiket maguk után messze hagynak.

Ez ellen tehát csak egyetlen hatályos orvosszert tudunk, s ez: „hogy törvény által határozassék meg: miszerint, hol a sértés történik, ott az önédelemnek is helyet adni tartozzanak.” Ennyi az egész!

Fábrius Maximusról mondja a történet, hogy nem akart Hannibállal ütköznie bocsátkozni, hanem ennek seregét — mely pénz és éllelmi czikkeiben hiányt szenvedett — hosszabb idő alatt kifárasztani s így semmivé tenni volt terve. Midőn aztán őt e miatt sokan kinevezték s Hannibál Pädagogusának csufolák, mert mindig ennek oldalában járt a hegyekben, de véle meg nem ütközött: e csufolások s megszólásokkal nem gondolt s követé meghatározott tervért; barátinak pedig ezt mondá: „ő gyávbábnak tartja azt, ki a gunybeszédék és csufszavaktól fél, mint ki az ellenségtől szalad.”

Talán a mi kormányférfiaink is ekként gondolkodnak, hogy mit sem hederitnek elleneik gunyjaira; hanem itt nem arról van szó: mit képesek ők eltérni, hanem hogy mit kíván a haza nyugalma. Tehát mint mondók: az önédelemet törvény által szabályozni kell, s megbüntetni az illetőket, ha hogy ezek a törvény sulya alá esnek.

Videant Consules, nequid Respublica detrimenti capiat.

Antunovits József.

Magyar országgyűlés.

A képviselőház ülése nov. 4-én.

Napirend: a vallásszabadságról szóló törvényjavaslat.

A jegyző felolvasta Irányi javaslatát. Hrabár Manó előadó felolvassa a központi bizottságnak erre vonatkozó véleményét. Helyesli a javaslatnak letett elveket, osztja annak nézetét, ideje a vallásszabadságra nézve interconfessionális törvényt hozni a „szabad egyház szabad államban” elvének nyomán, de azt alaki hiányai, s kivált több heterogen tárgy összehalmozása miatt, melyek együtt egy törvényjavaslatban sikerrel meg nem oldhatók: — a központi bizottság elfogadására nem ajánlja. — De egyuttal kéri a házat, hogy határozatilag utasítsa a kormányt az általános és teljes vallásszabadság s egyenlőségre vonatkozó törvényjavaslat betervezésére. — Megjegyzi még előadó, hogy a 8-dik osztály e tárgyban ellentérvényjavaslatot adott be, melynek tárgyalásába azonban, nem a ház utasítván azt az osztályok elé, a házabályok 102. és 107-dik §-ainak megsértése nélkül, nem bocsátkozhatott.

Irányi D. Örüli, hogy a központi bizottság elfogadta az általános vallásszabadság elvét, de valamely elvnek elfogadása még nem egyértelmű annak helyes alkalmazásával. A kormányban meg nem bizik, mely még a hazai új felekezetre, a nazarenusokra vonatkozólag sem terjesztett elő törvényjavaslatot, s egyszerű rendeletekkel véli azok ügyét eligazíthatni. Nem járul a központi bizottság indítványához, s a magáét ajánlja a t. ház figyelmébe.

Tisza Kálmán: Pártja részéről a következő javaslatot adja be: 1.ör. A vallás- és lelkiismereti szabadság teljesen biztosított, 2.ör. Polgári s politikai jogok gyakorlásánál a vallás nem tesz különbséget, viszont a hitvallás fel nem old a polg. kötelességek teljesítése alól. A közp. bizottság határozati javaslata ellenében indítványozza: utasítsassék a ministerium a törvényjavaslat előterjesztésére a szentszékek eltiltéséről, a köteles polgári házasságról s az anyakönyveknek a világi hatóságok által leendő vezetéséről. Kér melőbbi tárgyalást, nehogy a tárgyalás halasztása a nagyfóntosságú kérdés halogatasaként tűnjék fel.

Többen szóltak még a tárgyhöz, s pedig b. Eötvös nagytetszés közt ajánlván a bizottság javaslatát, továbbá Hofman, Sontagh Pál, Simonyi stb. A szavazást más napra halasztották.

A képviselőház ülése nov. 5-én.

Simay Gergely a kereskedelmi minisztert interpellálja: szándékozik-e az 1848. X. t. cz. 8. §-a értelmében az erdőknek sikeresebb mivélése és fenntartása iránt a ház elébe részletes javaslatot terjeszteni? — Kiadatik a miniszternek.

A napirendre térvén a ház, az indítványozók elseje szólalt fel első sorban.

Irányi D. beszédében a javaslata ellen felhozott ellenvételek egy részére felelt. Tisza ellenjavaslatát nem fogadhatja el, mert csupán csak elveket mond ki, és a tvjavaslatok előterjesztését a miniszterre bizza. Krajcsik föltisztelendő ur tisztességes és nem tisztességes felekezettől különböztet meg. Ha tisztességes felekezettől azt tekinti, mely csak gazdagokból áll figyelmzetteti, hogy azon vallás, melynek ő szolgálja, szegény halászból áll. Ivánka dicserő a kath. főpapság türelmességét. Általánoson lehetetlen ezt megengednie akkor, midőn visszaemlékezik arra, hogy csak a mult választások alkalmával is annak főnöke, a primás, hűvéhez bocsátott körlevelében hűvét arra inti, hogy csak buzgó katolikusokat válasszanak az orsz. gyűlésére, és ez által az anélkül is pártokra

szakadt nemzet közé a viszály újabb tüzskét dobta, a mi azonban a józan magyar népre hatással nem volt. Szerette volna a vallástügyi miniszter ellenvételeit is latra vetni.

Eötvös báró előtte szólónak azon vádja folytán, hogy nem szolt eleget e tárgyban, kiemeli, hogy 1839 től fogva folyton szolt és irt. Szólt akkor, midőn pl. az izraeliták emancipációjánál több ellenszenvre talált, mint most, midőn hallgat. Hogy mért nem nyugtatta meg a házat, e vádra, mint alkotmányos miniszter, azt válaszolja, ha hogy a ház el fogja határozni, hogy még ez tülsszak alatt terjeszsen elő tvjavaslatot, kötelességének fogja tartani annak eleget tenni.

Ezután Tisza Kálmán szolt. Beüsméri, hogy Eötvös sokat szónokolt és irt, de csak is szónokolt és irt. — Végül az előadó Hrabár Manó czáfolta az ellenvételeket.

Előnk erre felteszi a kérdést: Elfogadja e a ház az Irányi által beadott törvényjavaslat mellőzésével a központi bizottság javaslatát?

Névszerinti szavazás lévén már előre bejelentve, az déli 12 órákor eszközlebe vétetett.

Igennel szavazott 148, nemmel 117, távol volt 136.

Beküldetett. „A vármegyék történeti szervezése” czime egy nem több mint 31 lapra terjedő röpiratnak, a mely a napokban Győrött Kammerlohr Nándor bizományában megjelent. Ez iratoeska szembeülnöleg német ember munkája, mert a magyarság, a melylyel írva van, csaknem rémséges és sok helyt csak úgy lehet megérteni, ha az ember németre fordítja; de a benne kifejtett eszmék úgy is megérdemlik, hogy bármiként baktatva, olvassa el és tanulja át minden honpolgár, a kit a kérdéses ügy érdekel, vagy a ki hivatalva van, hogy hozzá szólnon. Szerző egy erős szervezett vármegyét kíván, a mely megfeleljen annak a nézete szerint gondosan fenntartandó feladatnak, hogy a vármegyék ezután is védőbástyái lehessenek az alkotmánynak; rövid de talpraesett érveléssel mutatja, hogy miután általános haddkötelezettség mellett a censura alapított választó jog a legnagyobb igazságtalanság, mi módon lehet a választójogot általánossá tenni, a nélkül, hogy Caesarismusra vezető snuffrage universel valjék belőle; igen szépen kimutatja, mily hasznos és üdvös hatáskört lehet az új szervezésben juttatni a nagy földbirtok tulajdonosainak, azaz a magas aristocrátiának, a mely részét a kis műnek különös figyelmébe ajánljuk a mágnásság minden rendű ellenségeinek, és felfejti, mily nevezetes fentartó tényező a nemesség a nemzetben és államban; hozzá tévén természetesen, hogy csak úgy, ha a mágnások megszokják becsérzetüket nem csak a fényezés kifejtésében keresni, hanem valami hasznosat dolgozni is, a mit ismét az illetőknek figyelmébe ajánljuk — ha meg nem sértenők vele. Szóval ajánljuk e műveket az efféléket olvasó közönségnek mint olyant, a mely, ha nem is oraculum, ségnek mint olyant, a mely, ha nem is oraculum, de sok jó és életrevaló eszmét pendit meg, a melyet nem fog ártani számbavenni, mikor majd napirendre kerül a vármegyék rendezésének kérdése. — y.

Vidéki levelezés.

Gerend, oct. 26-án. 1869. — (A keleti vasút, itteni főtelepe, — az általa előidézett pezsgő élet, — jövedelem források, — a gerendi központi indóházzal együtt a hozzáfűtött szép remények szétesésűsége, — távirás s mellékállomás? — tagosításunk utóbjai, — kegyeltes tet.)

Régóta hallgat „az irás” helységünkről, pedig Gerend a jelen év tavasza óta nagyon mozgalmos, pezsgő élettel bír. Mint tudva van, a keleti vasút építés vállalkozásának egyik főtelepe itt van: a kolozsvár gerendi fehérvár-gerendi és gerend-mvásárhelyi vonalrészek igazgató főmérnöke itt ültötte fel főhadiszállását; itt van a nagy személyzettel bíró, terjedelmes központi iroda, pénztár sat: máskor hallgatag utcainkon angoloknak sokasága hemzseg, s még a velocipéd is képviselve van egy kocsu, két kerekű példányban, mely olykor nem kis hámulaba, mondhatnók: ámulatba ejti az annak mozgását felfogni alig bíró jámbor földnépet, mely a rajta ülő és gyorsan robogó nyargonczirol szinte hajlandó ürdöggi czimboraságot tenni fel.

A falu lakóinak e pezsgő élet némi jövedelemforrást is nyújtott mindeddig, szállások, fuvar, és élclmezési czikkék kelő értékesítése által s már már készek valánk kies fekvésű helységünk jövőjére nézve szép álmképeket alkotni azon időre, midőn a tervezett központi indóház Gerend tövében, a terjeszkedés, anyagi gyarapodás és cultura lassankénti biztos fejlődését biztosítandotta volna számára. És most egyszerre az álmkép foszladozni kezd s aligha le nem kell szállanunk képzeldésünk vesszőparipájáról! A keleti vasút különböző irányvonalainak fellüvizsgálata és végleges megállapítása, egy e végre kiküldött kormányi bizottság által, most van folyamatban vidékünkön, — a gerendi központi indóház kérdése is tán már eldült Sz. Kocsárd részére s ha ez megvalósul, akkor a gerendi pezsgő életnek egyszerre vége szakad s az angol társulat itt állomásozó hivatalnokai — mint vándor-darvak megün-

dulva — ma holnap más melegebb tájakra vonulnak!

Hanem ha a civilisatio egyik előfutára: a vasút hűtlen leend hozzánk, a másik, t. i. a vilám szárnyakon repülő távirás sodronyai néhány nap óta már ki karunk fesztive az államút mellett felállított kocsu fenék oszlopokon, s Tordától kiindulva Gerenden át, mai napig már Ugráig haladt a huzal, és mire e sorok megjelenhetnek, a közvetlen távirás összeköttetés Marosvásárhely és Torda, illetőleg Pest között Gy. Fehérváron át helyre leend állítva. Ha a gerendi fiók távirás állomás kockájára, melyről a tavasszal még sürün beszéltek, a központi indóház kérdésével együtt hibetölég balra, az az: vakra forduland!

Van azonban nekünk ezeken kívül még más bajunk is. A tagosítás helységünkben évek óta létre jött, új tagját 1867 óta mindenki törvényesen használja ugyan, de annyi év lefolyása alatt még sem tudunk annyira jutni — daczára nyilvános felszólalásainknak, kérelmezeinknek, hogy adóknak az új birtykok szerenti kirovása az illető hivatali közegek által végrehajtsák! Jelenleg épen a pénzügyminiszterium előtt áll a község tagjainak e tárgyban benyújtott legutolsó folyamodása. Hogy eljutunk e valahára a rég keresett célhoz? a jó isten tudja! annyi bizonyos, hogy 4—5 éven át egészen egyébről fizetni az adót, mint a mit jelenleg birunk, sokakra nézve feletébb terhelő; igen kívánatos lenne tehát, hogy ez abnormis állapotnak mielőbb vége szakadjon.

Ennyi baj és szomorító körülmény után — gabona és szőlőtermésünket nem is említve ez által — szinte jól esik egy vigasztaló, kegyeletes tettet regisztrálnunk. — A gerendi ref. egyház kegyes lelkű, buzgó pátronája, gr. Klebelsberg Vilmosné, szül. gr. Kun Józsefin ő nagysága a szeretett egyház irányában, elődei példájára, nem egyszer tanusított kegyeletes megemlékezéseit nem rég egy újabbal tetézte, a nem épen csekély becsű antik úrasztali készletek számát egy kiváló értékű takaróval szaporítá, mely a leginomabb seiyem gazból készítve, szélein gazdag arany csipkézettel, közepén vert arany fonalból ritka műziléssel himzett koszoru keretében az adományozó urbólgy nevet örökíti meg. — Fogadja ref. egyházközségünk méltó halálját és köszönetét e szép adományért, mely nem egy ily szegény kis falusi, de bármely gazdag városi egyház templomi ékszerének valódi díszére szolgálna s mint mültárgy kiállításra lenne érdemes! r. l.

Egyletek és közintézetek.

Jelentés a kolozsvári jótékony nő-egylet választmányának oct. 30-án tartott üléséről.

1. Báró Splényi Paula beküldött 12 darab meleg téli fejkötőt, szegények közt leendő kiosztás végett.

2. A ruházati segédmezés vezetésére kiküldött bizottság kezéhez e czélra 40 forint utalványoztatott.

3. A választmány öt folyamodónak egyszer mindenkora 17-, tizenkilencnek havi részletben kiadandólag 160, összesen 177 frtot utalványozott. Kovácsi Antal, titkár.

Heckenast Gusztáv kiadásában megjelent új könyvek.

1. A birói ügyvitel és átmeneti intézkedések. Szerk. Knorr Alajos köz- és váltóügyvéd, a m. kir. ít. tábla fogalm. Ára 80 kr o. é.

2. A magyar váltó eljárás a birói határozatok és beadványok gyűjteményével stb. Segédkönyv váltótörv. hivatalnokok, váltóügyvédek és perlekedő felek számára. Szerk. Szeniczey Gusztáv m. kir. váltó feltörvényszéki biró. Ára 2 forint 50 kr o. é.

3. Függelék az új törvénykezési rendtartáshoz. Harmadik folyam 1869. I. füzet (január—június). Ára 80 kr o. é.

4. Az 1867. és 1868-dik évi törvények s azok végrehajtását illető min. rendeletek gyűjteménye III. és IV. füzet, egy egynek ára 1 forint o. é.

5. Gyakorlati utmutatás a szőlő-déz mavitás keresztültelére. Irta Gyürky Antal jogbíró, volt törv. ülnök. Ára 80 kr o. é.

6. Harcztan (Taktik) összeállította és a magyar kir. egyetemen előadja gróf Pongrácz Károly I. köt. Ára 1 frt o. é.

7. Olajág. Elmékedések, fobászok és imák. Hölgyek számára olvasó és imakönyvül irta Tompa Mihály. Második kiadás. Ára 1 frt 40 kr.

8. Tarka világ és képes regélő 9—16. füzet. Egy-egy füzet ára 25 kr o. é.

Heckenast Gusztáv kiadásában megjelent naptárak 1870-re.

1. Magyar nők naptára. Több apró dolgozat és hasznos jegyzetekkel és utasításokkal. 80 lap. Ára 60 kr o. é.

2. Új Honvéd naptár. Arczképek, honvédelmek, fametszvények, katonai adomák és verszetekkel. 80 lap. Ára 60 kr o. é.

3. Jó barát nagy képes naptár. Az

országgyűlés működésének vázlatja, számos ismeret-terjesztő dolgozat foglaltatik benne; van teljes tiszti czimtára, e felett több esimes fametszvény; országos vásárok jegyzéke stb. 196 lap. Ára 1 forint o. é.

4. Falusi gazda naptára. Számos hasznos gazdasági jegyzetet foglal magában. 104 lap. Ára 80 kr o. é.

5. Kis gazdák Naptára. 88 lap. Ára 30 kr o. é.

6. Nemzeti naptár. 64 lap. Ára 20 kr.

7. Magyar családi naptár. A tartalomdús 410 lapra terjedő kötet ára 60 kr o. é.

8. Első magyar katonai naptár. Honvédtisztek arcképei, névsora; apró elbeszélések stb. Ára 60 kr o. é.

9. Borászati naptár. Hasznos jegyzetekkel a szőlőművelők és borkezelők számára. Ára 80 kr o. é.

10. Lidérez naptár. Ára 60 kr o. é.

11. Nevezzünk! újhómor. naptár. Ára 40 kr o. é.

12. Balpárti naptár. Több képpel. Ára 50 kr o. é.

13. Népszámlója naptára. Ára 40 kr.

14. Magyar nép naptára. Ára 25 kr.

Napi hírek.

— Ö Felsége a vallás- és közoktatási magyar minisztere előterjesztésére a gyulafejvári Babb féle görög katolikus káptalannál: Cipariu Timotheus éneklő-kanonoknak az olvasó kanonokságra, Papfalvi Konstantin iskolás kanonoknak az éneklő-kanonokságra, Fekete János kancellár kanonoknak az ör-kanonokságra, és Chirilla János theologus kanonoknak az iskolás kanonokságra leendő fokozatos előléptetését jóváhagyván, egyszerű Mánfi István balázsfalvi lelkész és főesperesnek a kancellár-kanonokságra történt szabályszertől megválasztását megerősítette.

— Királyné ö Felsége a zászlófelcsengetés alkalmával, az I-ös zászlóalj legénységének őrmestertől lefelé, magán-pénztárából tíz napi díjt osztott ki.

— A függő államadósság ellenőrzésére kiküldött országos bizottság Bécsben, 1869. évi november 2-dik napján tartott ülésében az államjegyek és váltójegyek forgalmi összegét f. évi oct. hó 31-kén következőnek találta: A bizottság saját feljegyzései alapján a tulajdonképeni államjegyek összege 1 frtosokban 84.712,709 frt, 5 frtosokban 116.837,610 frt, 50 frtosokban 102.823,900 forint. A 10 kros váltójegyek összege 4.333,915 frt 50 kr. Hivatalos közlés folytán az államjegyekről nyilvánított bankjegyek összege: 1 frtosokban 4.165,680 forint, 5 frtosokban 2.190,260 frt, Összesen 315.064,174 frt 50 kr. A közösi pénzügyminiszter hivatalos közlése szerint a sőbbányokra bekebelezett és forgalomban levő zálogjegyek összege 95.773,032 frt 50 kr.

— Azt rebesgetik újból, hogy az erdélyi földtermesztési alapigazgatóságot Kolozsvárról Pestre szándékoznak áttenni. Leszámlítva az oda szállítás költségeit s azt, hogy a hivatalnokokat ott nagyobb fizetéssel kellene ellátni, károsnak kell tartanunk e szándékot, ha csakugyan létezik, azon okból is, mert az átköltözés az igazgatóság óhajtott gyors működésében megint pár havi szünetelést fogna okozni, eltekintve attól, hogy a helyszíntől távolabb esvén, működése sok tekintetben meg lenne nehezítve. Általában mi nem lehetünk barátai a centralisationnak oly ügyekre nézve, a melyek már természetükön fogva helyhez vannak kötve.

— Gablenz lovassági tábornok magyarországi főhadparancsnokká kinevezetvén, új állomását folyó hó 5-én foglalta el.

— Két egyilkost ítélte köztől általi halálra Kolozs megye törvényszéke f. hó 6-kán. A tényállás röviden ez: Nagyzegei Lezeran Gligor 30 éves, nőtlén és Szermesan Mária 22 éves, férjes nő, két évig éltek titkos szerelmi viszonyban, melyet titkolni tovább nem akarván, egy szép nyári éjjelen a csendesen alvó férjet megrohanták, hirtelen agyaltól kezdtek, s mert a szerencsétlent így megölni a gazoknak nem sikerült, közelet vetettek nyakába, s megfojtották. Harmadnap akadtak a bírálásra egy a tett helyétől 500 lépényire eső kúthban. A gyilkosok tettüket beismerték, s egymás iránti vonzalmuk a tárgyalás alatt jóformán meglazult, mennyiben egyik a másikat állítá bünszerzőnek. A férfin némi bünbánat tört fel, s az ítélet kihirdetésekor a nő is elfogult, bár mint állítá, a gyilkosság elkövetése után mindjárt igen nyugodtan tudott aludni. A nagy közönségtől látogatott érdekes végtárgyalás innepélyességébe pár comicus momentum is vegyült: Egy 20 éves leány (tanu) harszott 11 éves kora mellett, majd meg a gyilkosnő feledve helyzetét, ellene való szolgálójával nagyon háziason kezdett társalogni. Vádlottakat Endes Gábor és Groisz Gusztáv jogtanárok védtek s a halálatlan tér daczára elég indokot tudtak felhozni arra, hogy beszédüket feszült figyelem kísérje. Kiemeljük még törvényszéki tünők Popu Józsefet, mint a végtárgyalás ügyes, tapintatos vezetőjét.

— A petersdorfi (Szász-Sebesszékben) papírgyár részvénytársulat, az összes részvényesek

által f. évi augustus 30-kán Bécsben és szeptember 2-kán Winterthurban egyhangulag hozott, és a földmivelés-, ipar- és kereskedelmiügyi m. kir. miniszteriumnak bemutatott határozatai folytán felosztott; mi emmel köztudomásra hozatik;

— A dalmatiai zavargásokra vonatkozólag Cattaróból nov. 3-ról távirják: A főhadiszállásról jelentik, hogy Dormus és Fischer hadosztálya 4 órai nyakas harc után elfoglalták a Sisis melletti erőss állást. A csapatok veszettsége csekély. Két kerület megadást ajánlott. A montenegróiak maguktartása a fölkelők iránti tagadhatlan rokonszenvük mellett is szigorúan semleges.

— Pozsonyban, úgy látszik, nagyon gyökeret vert az osztrák katonai slendrián, mely magát tartja az Isten legelső katonájának, s a birodalom hatalma személyesítőjének s kiváltságosának — Neipperg óta. Ellenzéki lapok írják, hogy midőn az ottani honvédsztály Dobay ezredes vezénylete alatt elvonult a főváros előt, az őrhely parancsnoka egy alhadnagyoska háttal fordított a magyar király honvédeknek, s csak az ezredes erőlyes parancsára tette meg a szokásos tisztelgést, utasításával mentvén magát, mely csak a cs. közös seregnek parancsolja azt megadni. Hisszük, hogy a magyar kormány nem fogja elttírni a generalis czopf e betykeségét, s tiszteletet fog tudni szerezni a magyar király s állam tricolorjának.

— A „Sz—k“ szerint Bulovszkyné asszony szerződötetett volna a peni nemzeti színházhoz, 6000 frt fizetéssel. Szerződése jövő évi májusban kezdődik, előbb márcziusban néhányszor vendégszerepelt. A művésznő viszonyait közlebről ismerők kétkelvede fogadják e hirt.

— „Művészet és politika“ című munkára hirdet előfizetést Vajda Viktor. A mű a magyar társadalomból van merítve s sokat ígér. Felhívjuk rá a figyelmet. Ára 1 frt 50 kr. Az előfizetési pénz szerzőhöz Pestre (Rózsater 4. sz.) küldendő. Megjelenik decz. első felében.

— A „M. Polgár“ szerkesztőjét K. Papp Miklóst családi gyász érte, nagyanyja Bezzási Julianna 80 éves korában meghalt.

— Visszavont diszpolgárság. Olyan eset is kevés történt, mint b. Weichs reicharath-képviselővel, ki Vöklamarkt diszpolgára volt. E napokban a községtől értesítetett, hogy tekintve a szent vallás iránt foglalt állását, jónak látták tőle a diszpolgárságot visszavonni.

— A „M. Polgár“ egyik (Br jegyű) hírlapi komikusa, ama lapok mult pénteki számában, meglehetősen naiv modorban, furesának hirdeti, mit a „K. Közlöny“ szini referense a „Koldusnőről“ írt: hogy említett dráma a „bűnhődések hosszú sorából áll, azonban drámai okadatok és erkölcsi igazságszolgáltatás nélkül.“ Szeretnők tudni, jámbor tudós, bölcs bibliograph, kitől tanulta ön az aestheticát, hogy ilyesmin megbotránkozik? Valjon nem Andre famosus munkájából? Máskülönbön szivesen fogadjuk, ha állítását bebizonyítja és kétségtől elvonja a lapok recensense is meghajlik a bölcs dramaturg előtt, ha a furesasági rovat pávka tollai helyett érveit fogja tündököltetni. Addig is azonban ajánljuk, hogy legalább Brassait tanulmányozza. (Br. r. r.)

Nemzeti színház.

Csütörtök november 4-én: „A gerolsteini nagy hercegnőre“ nagy közönség gyűlt be, s élvezettel hallgatta a sürűn váltakozó gyönyörű melódiákat, melyek elfordítják a néző figyelmét a darab fölöttlen meséjétől, otromba élezeitől. — A czimszerepben, Szilágyiné brillirozott rokonszenves szép hangjával. Alakja, hangja teljesen megfelel e szerepnek, csak játékában hagy fenn némi kívánni valót. — Többek közt kaczerkódásában — főleg az ifju ezredessel előforduló gyanus jelenésnél — több finomságra volna szükség, hogy ezáltal némileg szelidüljön a szövegíró draszticus érzései. — Bogyt ezuttal valódi szerepkörében láttuk. — Magas, esengő tenorhangját sok taps és kihívással jutalmazták; ha játékában kellő nyugodtságra tesz szert, a siker teljes leand. — Kassai Puk bárója mulatságos alak volt; Szilágyit mint Bumbum ezredest díszet — mint rendezőt megróvás illeti, a miért a 3-ik felvonásban a szemérmes sértő ágy jelenetet ki nem veres plajbászolta. — Eddig is elmaradt, most sem vágytunk rá. — A kiállítás igen szép volt. —

Péntek, november 5. „Troubadour.“

Szombat, novemb 6. „Fejér ruhás nő“ Birchpfeifer drámája. — A magasabb aesthetikai érzéket s igényeket affectáló nődondások obligát becsmerlése eléget igyekezett a Birchpfeiferiádotok népszerűtlenné tenni, mindazáltal azok — érdekes meséik, frappans jeleneteik miatt tul éltek azon — magasabb szabásnaknak declarált műveket, melyek rövid élet után az irodalmi halottak számát utóbbi időben oly igen megszorították. E dráma meséje — mely regényből van véve — sokkal nagyobb, sem hogy egy szindarab szük keretében a nélkül elférjen, hogy homályos ne legyen, mindazáltal annak igen ügyes scenirozása, az alakok kellő kidomborítása képes a figyelmet lekötöni, ha a czimszerep oly kézben van, mint a Sz. Mátrai Laurában, kit megszoktunk minden kiválóbb szerepben remekelni látni. — Két jellemet kell ábrá-

zolni a gyöngéd Fairille Laurát, s az őrtlt Fild Annát. M. L. mindkettőből teljesen kerek alakot teremtett. — Még szemünk előtt láttuk a férje méltatlanságait békén tűrő Laurát, s már is megjelent a szüztől ingerelt vad tekintetű Anna villám tekintetével, gyilkoló szemrehányásaival lesújtva egy erős gonosz férfit. — Többzör nyílt jelenésben is tapsra ösztönöz a közönséget valóban remek játékával. Erdélyi Perciválja elegans alak volt, egyből semmi. Szerepét most sem tudta; már hajlandók vagyunk hinni, hogy ez nem annyira rajta mulik, mint inkább azon reá nézve szerencsétlen és úgy látszik megtörtént eseten, hogy valaha a Lethe vízből ivott. — Takács kintű Fosco volt, de a grótot nem lehetett rajta felfedezni. — A többi szereplők igyekeztek. —

KÜLFÖLD.

A „Patrie“ azt állítja, hogy ama törvényjavaslat, mely az alkotmány 75. cikkét módosítja, legközelebb az állam-tanács elé fog terjesztetni.

A „Revue des deux-Mondes“ legújabb füzeté Renan-tól egy cikket hoz, „az alkotmányos monarchiaról Franciaországban, a februári forradalom óta“ — mely cikket nagy feltűnést gerjeszt. Renan azon nézetet fejt ki, hogy a republicánusnak még sokáig semmi kilátása sincs arra, hogy Franciaországban tartósan meghonosulhasson; hogy a császárságot nyíltan el kell fogadni, s azaz angol minta szerinti alkotmányos monarchiát alapítani.

A „Patrie“ madridi levelezője szerint, miután a pártok nem tudtak egyetértésre jutni a kinevezendő új regens, vagy regenségi tanács iránt, abban történt megállapodás, hogy a fiatal genoui herceg, ki csak jövő februárban lesz 16 éves, — most mindjárt nagykorságát elértek fog nyilvánítani. Victor Emánuel még nem adá beleegyezését, mivel fél egy ily tapasztalatlan ifjut a szenvedélyes spanyol pártok cselszövényeinek a becsavágának tenni ki.

A cortesgyűlés ülésében Prim kijelenté, hogy a megürlt tárcákat nagy befolyású unionistáknak ajánlá fel, kik azonban azokat visszautasították. Prim ez alkalommal megjegyzé, hogy ha Topete ragaszkodott volna lemondásához, ő a miniszteriumot odahagyta volna. Továbbá kijelenté, hogy a 3 párt egyetértése, a megoldandó feladatok nehézségeivel szemben nélkülözhetlen. Riós Rósas és Ardanaz kijelenték, hogy az unio a ministeriumot támogatandja, ha az alkotmányt szigoruan megtartja. A vasuti törvény elfogadtatott. Hirszerint az ostromállapot megszüntetésekor az 52 republicánus tag ismét belépend a cortes-gyűlésbe.

Berlin, nov. 4. A képviselők-házában ma előtanácskozások voltak az államköltecsigvetés felett. A pénzügyminiszter kinyilatkozta a kormány nevében, hogy az oly rendszert akar javaslatba hozni, melyszerint az állam az új kölcsön törlesztésére percenzel nem tartozik többé járulni. A kormány törvényjavaslatot terjesztend elő, melyszerint a 40 milliónyi kölcsön hátralékára nézve ama kötelezettség meg fog szüntetteni. Az 1870 ki költsécsigvetés tekintetében a pénzügyminiszter az ország összes részeiben fennálló egyetemcs államadósságnak, legfelebb 1 százalékos jutalmak felajánlása mellett, 4 1/2 percentes járadék-adósságra való átalakítását indítványozza. Az államadósságnak ily módon leendő átalakítása után az államnak a törlesztésre nézve semmi kötelezettséget sem kellene aztán átvállalnia. A miniszter a háznak ebbe való beleegyezését feltételezvén, a 25% nyi adópótlék iránt beadott törvényjavaslatot visszavetési. — Virchow lefegyverzési indítványa ellenében a nemzeti szabadelvűek indokolt napirendre térés iránti indítványt készítnek elő.

Legújabb.

Bécs, nov. 6. Az „Oest. Corr.“ jelenti: Egy svéd emlékirat alapján Austria, Angol- és Franciaország alkudozásokat fognak megkezdeni Konstantinápolyban, hogy a kereskedelmi hajók fölmentésének azon rendeletek alól, melyek által a Dardanellákba és a Bosphorusba való bemenetelük és áthaladásuknál 1866. óta gátolva és terhelve vannak. Ugy látszik, hogy a török kormány hajlandó ezen ügyet méltányos figyelembe venni.

Páris, nov. 6. Rochefort a francia határon, midőn ezt átlepte, elfogottat. A belügyminiszter azonban — a császár rendeletére — a választások tartamára szabad menetelt engedett neki. A császár — állítólag — így szolt: Akaratom, hogy Rochefort, ellenomben a népképviselőik mentességét élvezze.

Tulajd. és felelős szerkesztő: Sándor József.

A közönség köréből. *)

Interpelláció

Grün Izrael úrhoz, mint a 24-dik izr. községerület biztosához.

Ö cs. és kir. Felsége legkegyelmesebb Urunk által szentesített izr. congressusi szabályzatok, kü-

*) Az e rovatban megjelenő cikkekért csak a sajtóhatósággal szemben vállal felelősséget a szerk.

lönösen ezeknek a községi statutum életbeléptetésére vonatkozó átmenti intézkedéseit tárgyzó szabályai alapján a vallás- és közoktatástügyi miniszter úr önt a 24-diki Belső-Szolnok-, Doboka-, Kolozs- és Tordamegye alsó kerületében, nemkülönbön Aranyosoké, Nászód- és Besztercevidékében és ezen területeken fekvő sz. kir. városokban lévő községeit magában foglaló községi kerület biztosul kinevezte.

Ezen tisztebről kifolyólag tisztelt önek hivatalos feladata volna az érintett kerületben lévő községek által a kerületi képviselőkbe küldendő követe megválasztását előmozdítani és intézni, és annak ötletéből, mivel számos község orthodox előjárói a választás eszközését konokul megtagadják, nem rég önhöz intézett miniszteri pótrendelet értelmében minden kerületben lévő hitközségben személyesen megjelenni és azoknak azon tagjaival, kik törvényes választási jogokkal élni kívánnak, a választást megejteni.

Igen jól tudhatja uraságod, hogy az említett választás sikerétől függ kerületünk képviselőinek megalakulása, következésképp a congressusi szabályzatok életbeléptetése, valamint azt is igen jól fogja tudni, hogy ezen választás azon nagy horderejtű első lépés, melytől mi, a haladó pártok tartozók, epedve és türelmetlenül várjuk, hogy zülát, rendezetlen és kétségsébe ejtő községi és iskolai ügyeink rendbe jöjenek és ennek folytán törvény által biztosított vallásügyi autonomiánkat gyakorolhassuk és élvezzük.

Az mint tudjuk, tisztelt ön ezen várva várt és epochalis eredmény létesítése érdekében eddig a czélhoz vezető megfelelő lépéseket nem tette meg.

Nem hihetjük mi, hogy ezen késedelmissége azon oknak volna tulajdonítható, mert tisztelt ön a congressusi mozgalmak keletkezése óta az orthodox párt zászlója alatt küzdvén a congressust előkészítő értekezleten és a congressuson annak útait követé és ellenlábasa volt a haladó pártnak, mely, mint többség alkotta meg a congressusi szabályzatokat.

Es azért nem hihetjük, mi el ön becses személyére esett miniszteri kinevezést babozás nélkül elfogadja és ezáltal, mint jellemes és becsületes ember arra kötelezte magát, hogy az orthodoxoknak a választás meghiusítására irányzott oktalán és sivár negatívóbból folyó velleitásain magát határozatlan túltévén a törvény és a miniszteri rendeletek alapján mindent el fog követni arra nézve, hogy a községek követeiket a kerületi képviselőbe megválaszassák, és hogy eként cong. szabályzataink üdvös igéi testté váljanak.

Ha eként nem akarjuk tisztelt önről föltenni, hogy a biztosi tisztelet a miniszter kezeiből csak azért vállalta volna el, hogy pártunk és a törvény rovására saját pártja czéljait mozdiítsa elő: nem fogja ön hiru kíváncsiságnak tekinteni, ha mi, mint a 24-dik községerület haladó párti választói, azon kérdést intézzük önhöz, sziveskednék azon akadályokat fölfedezni, melyek útjában állanak annak, hogy ön eddig a törvény és a miniszteri rendeletek értelmében a megfelelő komoly intézkedéseket nem eszközölte a végre, hogy a kerületünkben lévő községek követeiket akerületi képviselőbe megválaszassák.

Es ha csakugyan forognának fenn tekintetre méltó akadályok, méltóztatassék nyilvánosságra hozni: tette megfelelő lépéseket azok elhárítása végett, s ezek folytán remélhető-e, hogy ön legközelebb földadta teendőit komolyan és buzgón teljesíteni fogja?

Ha pedig — feltéve, de meg nem engedve — tisztelt ön pártjának „ne válasszunk“ sivár jelszava szolgálatában állana, azt vagyunk bátrak öntől kérdezeni: vajjon beadta e már lemondását tisztjéről és lehetővé tette-e, hogy a miniszter úr ez esetben elkövetett hibáját és tévedését jóvá tehetvén, oly biztot nevezhessen ki, kinek komoly és férfias szándéka a választást a községekben azokkal, kik törvényes választási jogokkal élni akarnak, keresztülvinni.

Hogy ezen önhöz intézett felszólalásra jogosítva vagyunk, és hogy ön a feleletre kötelezve van, észszerű kétség alá nem jöhet. Mert igen lényeges és kényes természetű jogaink sorsa van önek kezeire bízva, ki ez idő szerint nyilvános tisztviselő minőséggel bír, és mint ilyen, egy a miniszternek, mint nekünk, kinek közügyeit intézendő, felelősséggel tartozik tetteiről és netáni mulasztásairól, mely okoknál fogva haladéktalanul feleletét várjuk, mielőtt további intézkedéseinket megteennék.

Kik egyébiránt vagyunk uraságod tisztelői: a 24 dik községi kerület több szavazatképes tagja.

Nyilttér. **)

Légeni birtokos Sándorházi Dániel úrnak.

Quisquis faber suae fortunae. Ezen elvből kiindulva bátor vagyok a t. közönség előtt megjelenni s ügyemet bíralt alá bocsátani.

En, alig 27 éves, tanulmányaimat, hogy minő sikerrel végeztem, arról tannokodnak a kezeim közt

**) Az e rovatban megjelenő cikkekért csak a sajtóhatósággal szemben vállal felelősséget a szerk.

lévő iskolai bizonyítványok. Ezeknek, mint szintén erkölcsi magaviseletnek megtekintésére feltárom a kolozsvári és n.enyedi ref. tanoda jegyzőkönyveit. A külvilágban pedig felhívok minden ismerőst; mondja ki nyíltan, ha erkölcstelen magaviseletet tanúsítottam élttem eddig lefolyt napjaiban. Az említett tanodákban végezve, mint szegény sorsu egyén, a meddig életpályám nyílik, Légen helységében, tek. Lázár Jánosné úrasszony gyermekei mellé nevelőnek szállottam ki. Ez idő óta soha nyugalmam nincs idevaló birtokos Sándorházi Dániel úrtól, ki közelebb t. Kozma Ferencz úrnak sajátkezűleg irt levelében annyira megsértett becsületemben, hogy ezt eltérni életkérdés. Nem újat írok az illető úrról, mikor azt mondom: rágalmozó.

Ez, közelebb a nyilvánosság téréen id. t. Dózsa Sándor úr által, kétségtelenül bebizonyított tény. Ki egyet rágalmoz, az mást is. Egy önálló embernek a rágalom rozsol esik, de azért megél; egy szegény fiatalnak, mint én is, ki tanulmányával keres kenyeret, a rágalom sirját ássa meg. Magam iránt való kötelességből tehát, hogy ne hibáztassam magam a mulasztásért, mert a rosz hír — valóság, vagy nem — sebes szárnyakon repül, Sándorházi úr pedig a rosz hír-név és rágalom terjesztésében mulasztást nem szokott tenni, egy kérdést vagyok bátor kockáztatni: tudja-e édes Sándorházi úr, velem együtt nagy becsületet embert rágalmozott életében? Nagy feje van, de alig hiszem, hogy e névsor fejébe fért. Azt mon-

dám: nagy feje van? Ujból erősitem: nagy feje van, mert én meg merészel jelenni a nyilvánosság előtt, én, ki titkon rég erkölcsi halott. Erről tanuskodik egyelőre a t. szerkesztőséghez letett 3 darab eredeti bizonyítvány, melyekkel, ha kívánja, szolgálak a törvényesség téréen. Ugy-e bizony Sándorházi úr! Quis quis faber sua fortunae. Miért is nem hagyott békét bár nekem? Ennyi, azt hiszem, elég önnek. Most már fordulok a t. olvasó-közönséghez: Boesánatot kérek e sorokért, mert magam iránti kötelességből kénytelen valék Sándorházi Dániel úrnak életből kéténi adni, ne hogy jövőmet alássa. Így hittem tisztába hozni az illető úrnak közvélemény előtt való bitelét. Ezenkívül, mint a lovagias-

ság színvonalán álló egyénen, személyem iránt való védelemből, más egyéb elégtétel nem volt. M. Légen, oct. 29. 1869. Beregszáasi Albert, nevelő.

Távirati tudósítás a bécsi börzéről
Nov. 8-kán: 5%, Metaliques 100 frt 59.20. 5%, Nemzeti kölcsön 100 frt 68.75. Kamat 59.20. 1860. Kölcsön 93.—. Bankrészvény 702. Hitelintézeti részvény 267 frt 220.50. London 10 ft at. 125 frt 20%, kr 124.20. Ezüst 122.50. Cs. királyi arany 5.88%₁₀.
Földtehermentesítési kötvények: Magyar 78.75. Temesi 78.—. Erdélyi 74.50. Horv.-Slavon 82.50.

HIVATALOS.

233/274. 1869. (564) (2-2)
Kéz. gy. sz.

Haszonbéri hirdetés.

Zilak sz. kir. városi közgyűlése részéről ezennel közzhírre tétetik, hogy a városi helypénz, a belső piaci vásárdíj és a terménymérték kiadási díj 1870 évi január hó 1-ső napjától számítandó három évre haszonbérbe fog adni. Miről bérleti szándékozik oly megjegyzéssel értesítettnek, hogy az e tárgyban folyó év **december hó 5-én** reggeli 10 órakor az eddigi évenkénti 1800 frt. kikiáltási ár nyilvános árverésre 180 frt. bánatpénzzel készpénzben a polgármesteri hivatalban személyesen megjelenni, vagy pedig a szükséges bánatpénzzel ellátott bepecsételt írásbeli ajánlatokat folyó év december hó 4-ig a helybeli közigazgatási jegyzői hivatalhoz beadni sziveskedjenek. A haszonbéri feltételek időközben a városi közigazgatási jegyzői hivatalnál megtekinthetők. Kelt Zilahon, 1869, október hó 8-kán.

Ij. HIRY FERENCZ, közigazgatási jegyző.

550. Sz. (553) (2-5)
A. S. B.

Hirdetés.

I. nagy. kir. nagy államsorsjáték a falusi iskolák segélyezésére, 2432 nyere-ménnyel, ezek között a főnyeremény 100,000 frt. sat. Ezen sorsjáték az eddigi ilyféle sorsjátékoknál leginkább azért előnyösebb, mert a nyereményekből csak 6% vonatik le illeték gyanánt. Sorsjegyek kaphatók a magyar-osztrák birodalom valamennyi lotto- adó- és postahivatalnál, valamennyi lotto-gyűjtőnél és egyéb árulási közvegeknél. **Egy sorsjegy ára 2 frt.** A húzás visszavonhatatlan f. é. november 30-kán fog történni. A m. kir. államsorsjátéki bizottságtól. **MOTUSZ S. K.** m. kir. osztálytanácsos.

NEM HIVATALOS.

Ügyes börze-operatiók által sokan gyorsan és fáradság nélkül jutottak oly vagyonhoz, mely legmerészebb vágyaikat feltöltölte, sőt naponként fordulnak elő ily esetek. Vajjon e jövedelmező üzlet csak bizonyos kiváltságolt körök tulajdona legyen? — Hogy a börzétől távol álló magános egyéneknek hasznos segítség nyujtassék, alapítottam **egy irodát börzeügyletek számára,** hol mindenki (Bécsből vagy a környékből) 100—200 frtnyi kis betétel által a papirok emelkedése vagy leszállásából hasznot húzhat, a nélkül, hogy a papirokat megvásárolná vagy magához venné. Felszólítom tehát a t. közönséget, főleg a mostani alacsony árfolyam mellett megbízások tételére, melyeket pontosan és gyorsan teljesítenek. Programmok ingyen Felvilágosítások készséggel nyujtának. **Stein Károly** irodája börzeügyletek számára. Bécs, I. Tiefer Graben 17.

(425) Kolozsvárt a (4-*)
nagy Bazárban
nagy választéku lát- és távcsők, a legdiszesebb színházi-látcsők és minden optikai szerek, első gyárakból és jutányosan kaphatók. Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentesen. **CSAPÓ SÁNDOR.**

(543) (6-15)
TEUTSCH J. B. Segesvárt, bátorodik jelenteni, hogy **kézműárú raktára,** személyesen vezetett bevásárlások által a **brünni és pesti** vásárokon s a legelőkelőbb **bécsi** gyárakból, most teljesen be van rendezve, s **nagy-választék,** valamint rendkívül **olcsó árakat** illetőleg, rendkívül képes felmutatni. Külső megrendelések szokott zigorral mindenkor a legpontosabban, az összeg utánvétele mellett teljesítetnek, s mindenféle kérdések posta fordultával megfelelőeknek. Segesvár, 1869 őszén. **TEUTSCH J. B.**

(541) Császári és királyi (4-4)
Első ausztriai kizárólag szabadalmazott **tűz- és betörésmentes pénz- és könyv vas-szekrények** a legújabban feltalált átfurthatlan hármastoldalfallal és gőzkészülékkel (Dampf-Apparat) **WIESE FRIGYES** bécsi gyárából. Ezen gyártmány a fent megnevezett új találmány szerkezettel ellátva, biztonság tekintetében minden eddigi más készítményeknél hasonlíthatatlanul felülmúl. Bizományi gyári raktár: **Folly és Hutflesznl** Kolozsvárt. Ugyanotti: Ablak és ajtó légvonalzó **hengerek** bizományi raktára.

Stein Janos könyvkereskedésében kapható: **A „Magyar Polgár” nagy naptára** Szerkesztette **K. PAPP MIKLÓS.** Teljes tisztázi cimzár s a Királyhágón inneni vásárok pontos jegyzékével. **Ára 1 frt o ért.** **Erdélyi képes kis naptár** XI-dik ÉVFOLYAM. A Királyhágón inneni vásárok betürendes és hónapokénti kiigazított jegyzékével. **Ára 26 kr. o ért.** **Erdélyi képes nagyobb naptár** I-ső ÉVFOLYAM. A vásárok pontos jegyzékével ellátva. **Ára 40 kr. o ért.**

Irodai fali naptár katolikus és protestáns, görög-orosz és izraelita naptárral, bélyeg-illeték táblákkal, a kolozsvári k. levél- és szekérposta, távirtda és Biasini-gyorskocsi menetrendével ellátva. Különös tekintettel hivatali használatra. **Ára 30 kr. Postán küldve 35 kr.** **Wagner László.** **Gazdasági műszaki vegytan.** Kézikönyv. Felsőbb gazdasági tanintézetek hallgatói, gazdák és iparosok számára, 114 fametszettel. **Ára 4 frt.** **Papok tüköre,** a r. kath. egyház vakbuzgalmának történeti emlékei. Corvintól. **Ára 2 frt 60 kr.**

(569) 1-3.
A kereskedelmi ifjúság nagyobb gyakorlati kiképezésére szolgál azon, nagyobb városokban általános szokás, hogy elméleti tanulmányaikat végzett kereskedő ifjak, oly kereskedésbe lépnek be gyákokonokok ul, a melyek az ártucikkék sokfélesége, az üzlet kicsiben és nagyban folytatása által legkönnyebb alkalmat nyujthatnak az ártuisme tanulmányozására s a sokoldalú üzletforgalom körül szükséges ügyesség elsajátítására. Az ily kereskedő gyakornokok különböznek a kereskedő tanoncoktól és segédektől; ők a szó teljes értelmében gyakornokok, s az e fogalomhoz kötött teendőkön kívül a kereskedésben egyébre nem használhatanak s tetszésüktől függ a kiképezésükre szükséges időt meghatározni. Ez intézmény életbeléptetése a szakiskolák hiányában szenvedő városokban, kétszeresea kívánatos, minek következtében elhatározám azt, az e célra legalkalmasabb kereskedésben

a nagy-bazárban létesíteni. Felhívom tehát a kereskedő pályára készülő t. fiatalokat s a t. szülöket, a kik gyermekeiket kereskedőknek óhajtanák kiképezetni, hogy bővebb felvilágosítás, és esetleg a feltételek megállítása végett velem személyes érintkezésbe lépni sziveskedjenek. Kolozsvárt, november hó 1869. **CSAPÓ SÁNDOR.**

(370) (1-1)
kerestetik minden városban egy főügynök, egy nagyhasznú czik eladására. Az ügynök könnyen 3000 frank évi jövedelmet szereshet. Levelek bérmentesen az „Alliance” igazgató sághoz Clauxdefondsba: (Svájcz) 2 ezüst garasnak levélbelyegben mellékelve mellettküldendők, bérmentes válaszra.

(568) (1-3)
ELADÓ egy szép félfődeles pesti hűtő egészen új. Meg lehet tekinteni Jankó Vincze gépgyárában Kolozsvárt, külső-tordautca 306 sz. alatt.

557 (3-4)
A legújabb **braunschweigi államdíjsorsjegyek** játzsása minden alkalamban törvényesen meg van engedve. **Csak 7 frt o ért.** az ára egy egész eredeti államsorsjegyeknek (nem igérvény), és minden résztvevő egyenesen tölem kapja kezéhez a **braunschweigi eredeti sorsjegyeket a braunschweigi államtól engedélyezett és biztosított pénz kisorsolásra,** melynek nyereményhuzására már 1869 november 17 és 18 an kezdődik, s a **mikor minden sorsjegyek feltétlenül nyerne kell,** és következő főnyeremények, u. m. **100,000 tallér**
80,000, 75,000, 70,000, 68,000, 65,000, 64,000, 62,000, 61,500, 61,000, 40,000, 20,000, 15,000, 12,000 2 á 10,000, 2 á 8,000 1 á 6,000, 3 á 5,000, 6 á 4,000, 3 á 3,000, 14 á 2,000, 23 á 1,500, 130 á 1,000, 7 á 500, 210 á 400, 17 á 300, 331 á 200, 402 á 100 és 24,500-on feljűl á 80, 60, 40, 20 porrosz tallér fognak kibuzatni. **Bérmentes megrendelések,** az ősz szeg beklüdeése mellett, még a legtávolibb vidékekre is pontosan és titokban teljstítetnek, s a húzás után a hivatalos huzás lajstromot s nyereményösszeget pontosan megküldöm. Mielőbb egyenesen **Goldfarb A.,** állampapír-kereskedéséhez **Hamburgban** kell fordulni. N. B. Minden a különböz őlamoktól hirdett kisorsolásokra az eredeti államdíj-sorsjegyek egyenesen tölem mindig előnyvel kaphatók.

(558) (3-3)
Egy jó **Schweighofer-féle ZONGORA** eladó. Szénutca 157-dik számú háznál.

(125) (3-3)
AZ ANATHERIN-SZÁJVIZ KÜLÖNÖS HATÁSA, POPP. J. G. gyák. fogorvosól Bécsben, Stadt, Bognergasse Nro 2, előadva dr. Janell Julistól, gyák. orvos stb. Rendelve a es. kir. Klinikán Bécsben, Párisban, Brüsselen, Amsterdamban, valamint dr. Oppolzer, rector magrs. és szász kir. udvari tanácsos, dr. Kletzinsky, dr. Brants, dr. Heller, dr. Bern, dr. Sonnenschein Berlinben, tandr. urak, dr. Hartig tandr., hercegi udv. orvos Braunschweigban, dr. Gross, dr. Schäffer lovag, dr. Fetter J. dr. Mayer, dr. Schüller cs. tan. fűrdő orvos urak által. Általános a fogak tisztítására szolgál. Vegytani tulajdonai által feloldja a nyúlt a fogakon s a fogak lözt. Használatá különösen ajánlható evés után, mert a fogak közt maradt lús részecskék rothadásba való átmenetük által a fogak anyagát fenyegetik s a szájból minden rosz bűzt keltenek. Még akkor is, mikor a borkó már lerakodni kezd, előnyvel alkalmaztatik, mert a megkeményedést gátolja. Mert ha a fognak csak legkisebb része is lepattant, a mestelen maradt helyet a csonszú azonnal megtámadja, a fog oktetlen elpusztul s az egészséges fogakra is elragad. A fogaknak visszaadja szép, természetes színöket, mivel minden idegen természetű mázt vegyészileg felold és eloszlat. Igen hasznosnak mutatkozik mestereségek fogak tisztántartására. Azokat eredeti színükben megtartja, valamint fényükben is, meggátolja a borkó lerakodást, és a fogak rosz bűzét elűzi. Nemcsak a fájdalomt enyhíti, a melyet odvas és rothadt fogak szülnek, hanem a baj tovább terjedését is gátolja. Ép oly jónak bizonyul az Anatherin-Szájviz a foglús rothadása ellen, és biztos enyhítőszer odvas valamint cauzos fogfájás ellen. Az Anatherin-Szájviz minden káros utóhatás nélkül könnyen és a legrovidebb idő alatt enyhíti a fájdat. Rendkívül becses az Anatherin-Szájviz a lehellet jóillatú megtartására, valamint a meglévő rosz bűz eltávolítására, s elégséges mindennap néhányszor kibűltitni vele a szájt. Nem eléggé ajánlható taplós foghúsnál. Ha az Anatherin-Szájviz alig négy hétig rendszeresen használtatik, elmúlik a foglús színtelensége s kellemes rózsaszínnek ad helyet. Ép ily hasznosnak bizonyul az Anatherin-Szájviz tigan illo fogaknál, oly bajnál, a melyben angyi tálgyos ember szenved, valamint mikor az agykórbán a foglús enyészése áll be. Biztos szer az Anatherin-Szájviz könnyen vérző foghúsnál. Ennek oka a foyedények gyengeségében áll. Ily esetben egy kemény fogkefe épen hasznos, mert a foglúst szilárdítja s az által új tevékenységet eszközöl. **Ára 1 frt 40 kr. Gyöngy posta útján 20 kr.** **Ana herin-Fogpép.** Ezen fogpép, czészervi tulajdonai értékehez képest, érdemes legjobb fogszer gyanánt ajánlani, mert használatá a szájnak kellemes ízt és szelid hűsiséget okoz, s a szájból minden rosz bűzt elűvöl. Ezen fogpép azoknak is ajánlható, kiknek fogai tisztátalanok és romlottak, mert ezen pépnek használatá által a fogakon tapadó, annyira kártékony borkó eltávolítatik, a fogak mindig tisztán, a foglús egészségesen, szilárdon marad. Igen hasznos ezen szer a hajósoknak és tengerparti lakosoknak, valamint azoknak, kik gyakran tesznek vízi utat, mert elhárítja a skorbutot. **1 porcellán szelencze ára 1 frt 22 kr.** **Növény-fogpor.** A fogakat úgy tisztítja, hogy naponta használatá által nem csak a közönséges oly alkalmatlan borkó távolítatik el, hanem a fogak mázának fehérége és gyöngyöge mindig feltünőbb lesz, **1 doboz ára 63 kr. o ért.** Kapható: Kolozsvárt: WOLFF J., Dr. HINCZ Gy. ENGEL J. és BINDER gyógyszerészek és KÁRVÁZY J. Tordán: Wolf gyógyszerész. Dévén: Krémer Sámuel. Devón: Bosniaki és Gergely. Medgyesen: Foltbert gyógyszer. Nagy-Enyeden: Oberth J. gyógyszer. M. Vázarhelyt: Fogarasi D. és Bucher. Szászvároson: Leonhardt. Szász-Régenben: Traugott és Wachner. Zilahon: Weiss gyógyszer. Sz.-Somlyón: R. Tarsa Ign. Kézdi-Vázarhelyt: Nagy Jakab. Bözserményben: Lányi J. gyógyszer. Nagy-Bányán: Papp gyógyszer. N.-Károlyban: Jelinek gyógyszer. Szinyér-Váralyán: Gerber gyógyszer. Szeeben: Sill Mih., Müller gyógyszer. Zóhrer, Steiner. Brassóban: Fabrik gyógyszer. Jekelius gyógyszer. Anken C. és társa. Károly-Fehérvárt: Wagner könyvtáros. Segesvárt: Markus Fr. Teutsch J. B. Missetbacher. Besztercen: Dietrich és Fleischer. Tergovits Ed. Nussbeck, Textoris G. M. Nyiregyhádon: Bacsei B. gyógyszer. Reich, Pavlovich. Balászfalván: Pillep és társa. N.-Altdson: Beck M. Gy.-Szt.-Miklóson: Mikó M. Sz.-Udvarhelyt: Beczasi Em. Földvár: Temmer E. Bassóban J. v. Müller, gyógyszerész.